

Počátky památkové péče

Alois Riegl a kult památek

Počátky ochrany památek

- Středověká úcta k relikviím, obrazům a místům
- Spolia

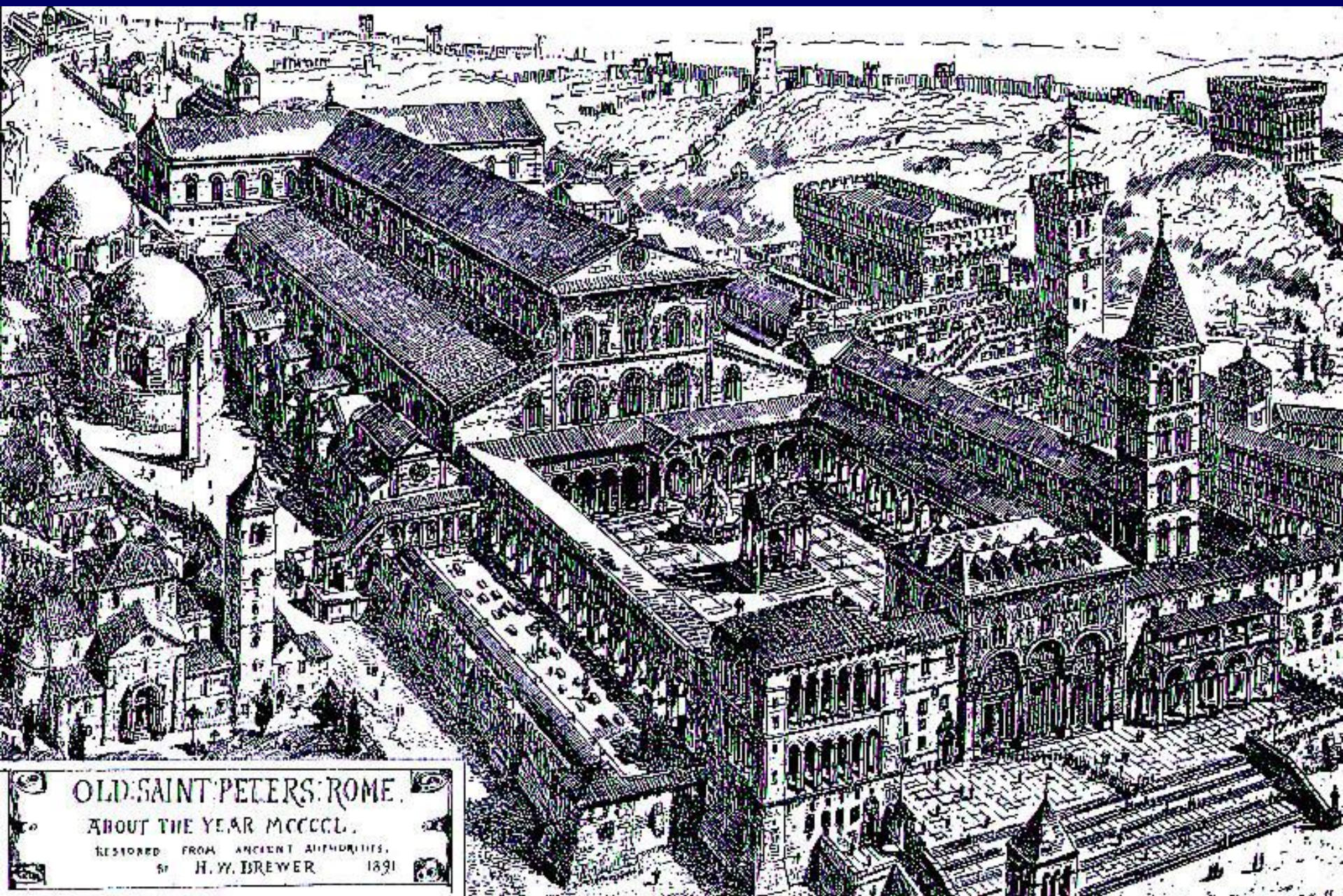
DEUS DEI MAI STATUM AEDAM
INSTRAM. CAET. BONTAM. DEI LAM
TRIVITUM. SECT. TAM. DEI
CONTRAM. DEI. ONI. MAN. AD

Počátky ochrany památek

- Středověká úcta k relikviím, obrazům a místům
- Spolia
- 1462 – breve papeže Pia II.
- 1515 – 1521 – Lev X. ustanovuje konzervátorem památek města Říma Rafaela
- Tradice a starobylost v reformaci a protireformaci

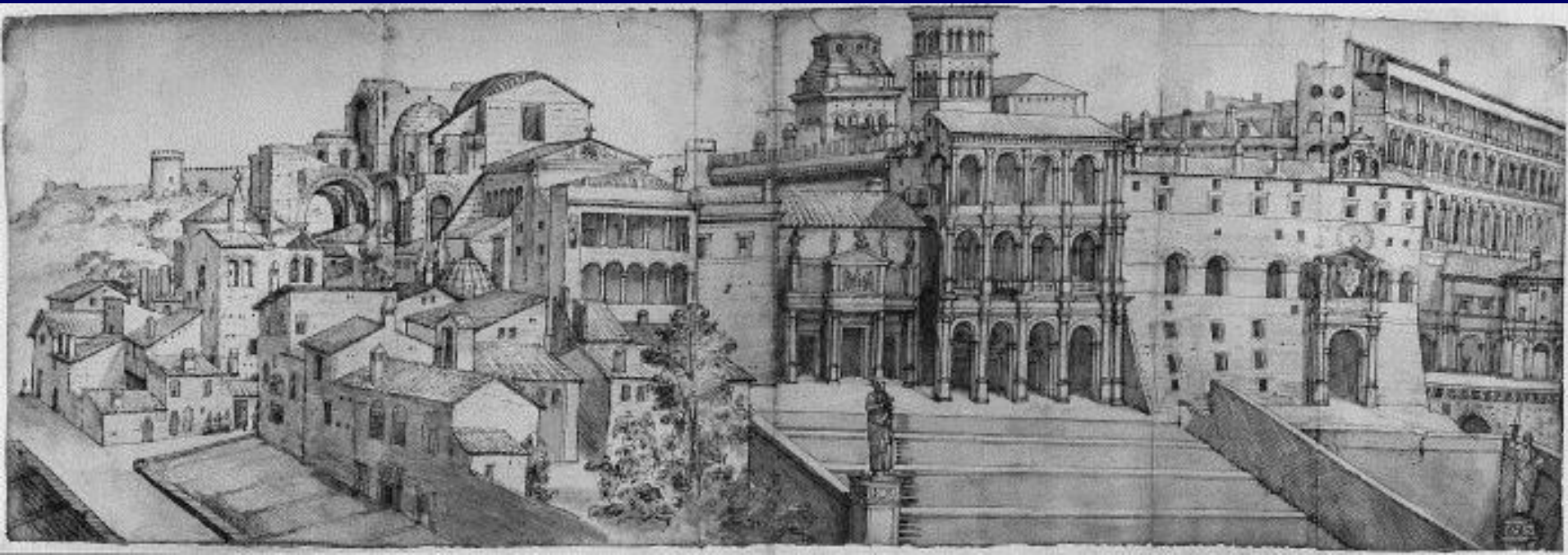
OLD SAINT PETERS: ROME.

ABOUT THE YEAR MCCCCL.

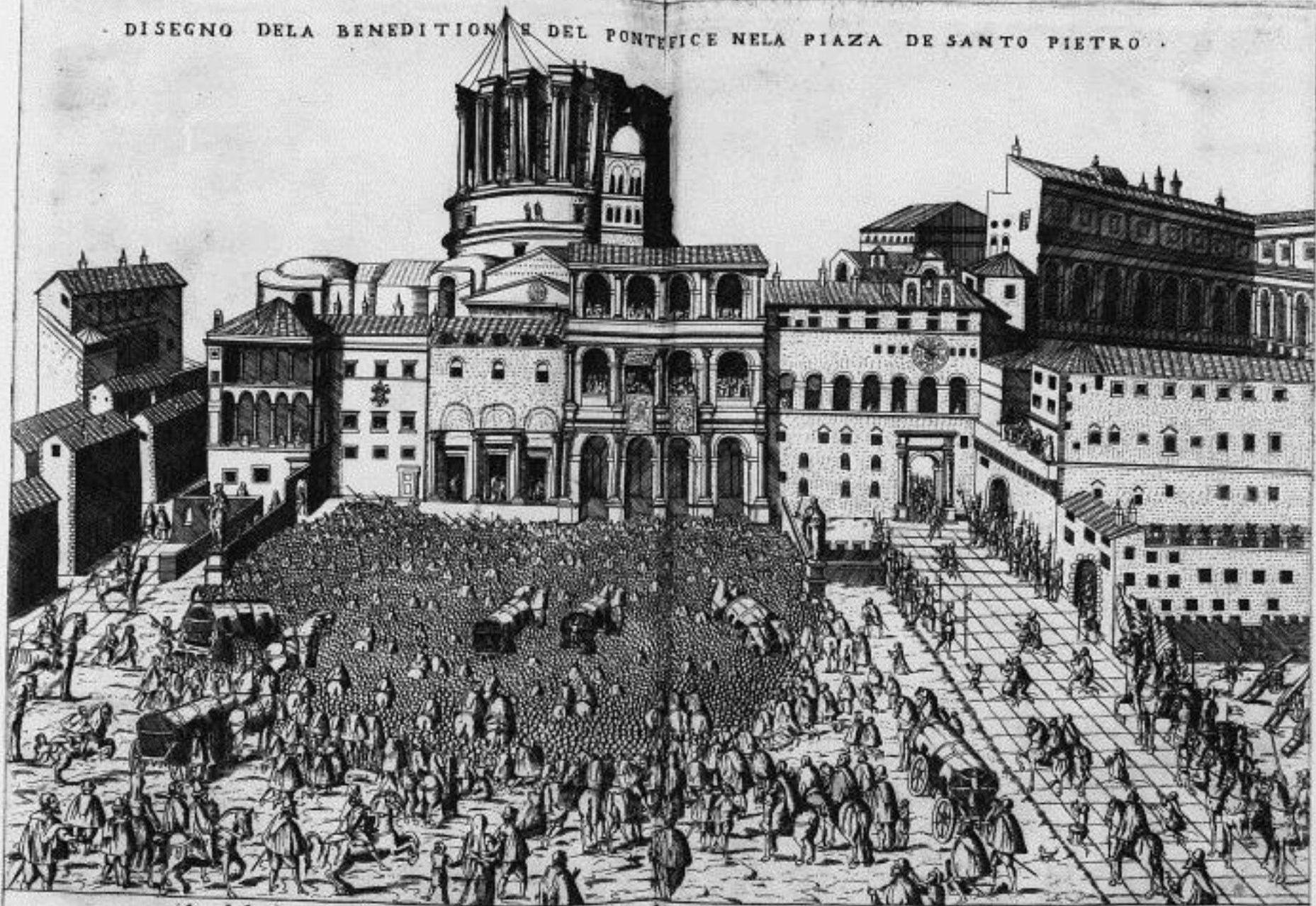
RESTORED FROM ANCIENT AUTHORITIES.

BY H. W. BREWER 1891

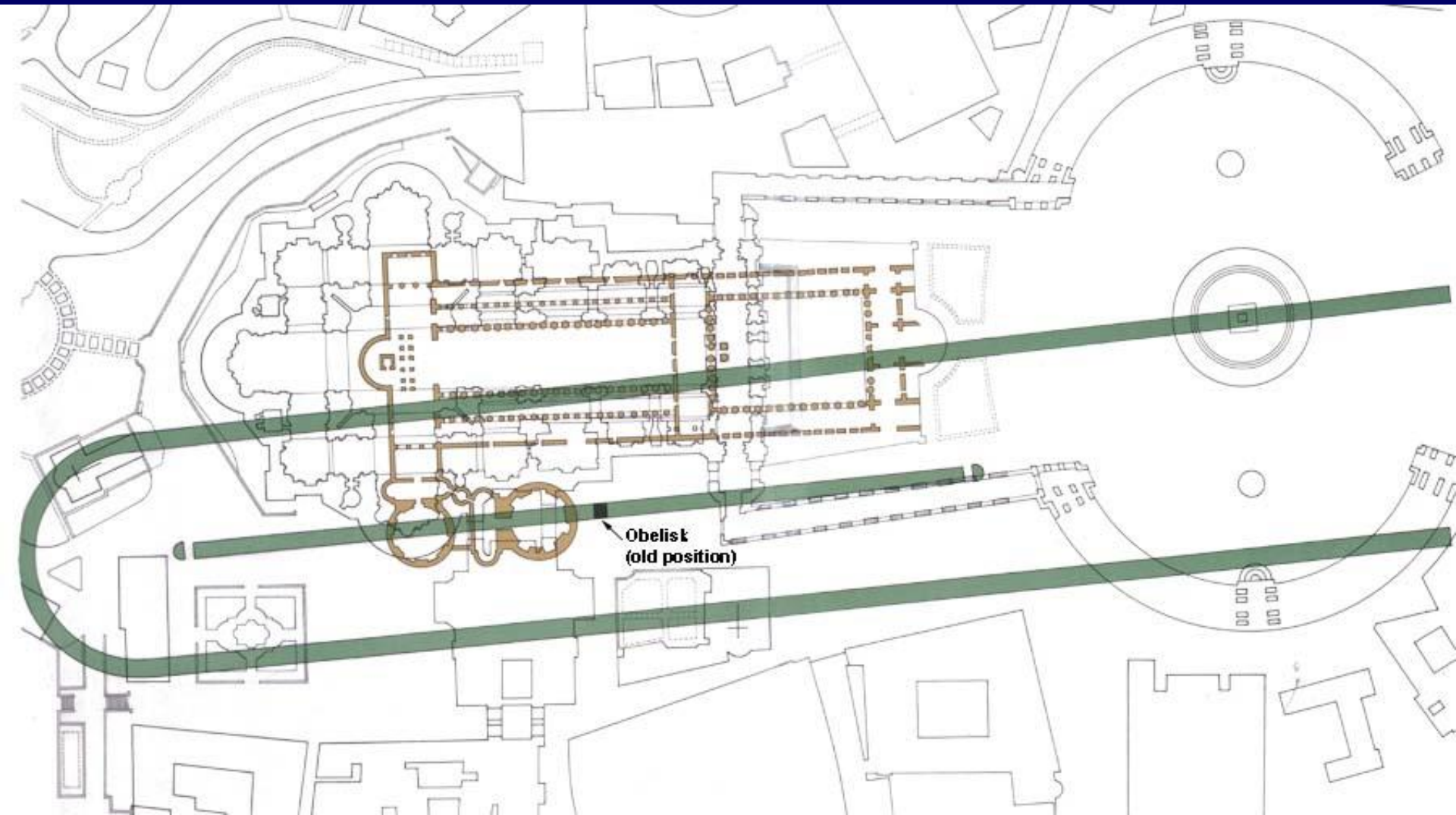
DISEGNO DELLA BENEDITIONE DEL PONTEFICE NELLA PIAZZA DE SANTO PIETRO

*Cristifideles hoc dantes concursu saepe fideles
Hic deus in laetis vultibus alba salit*

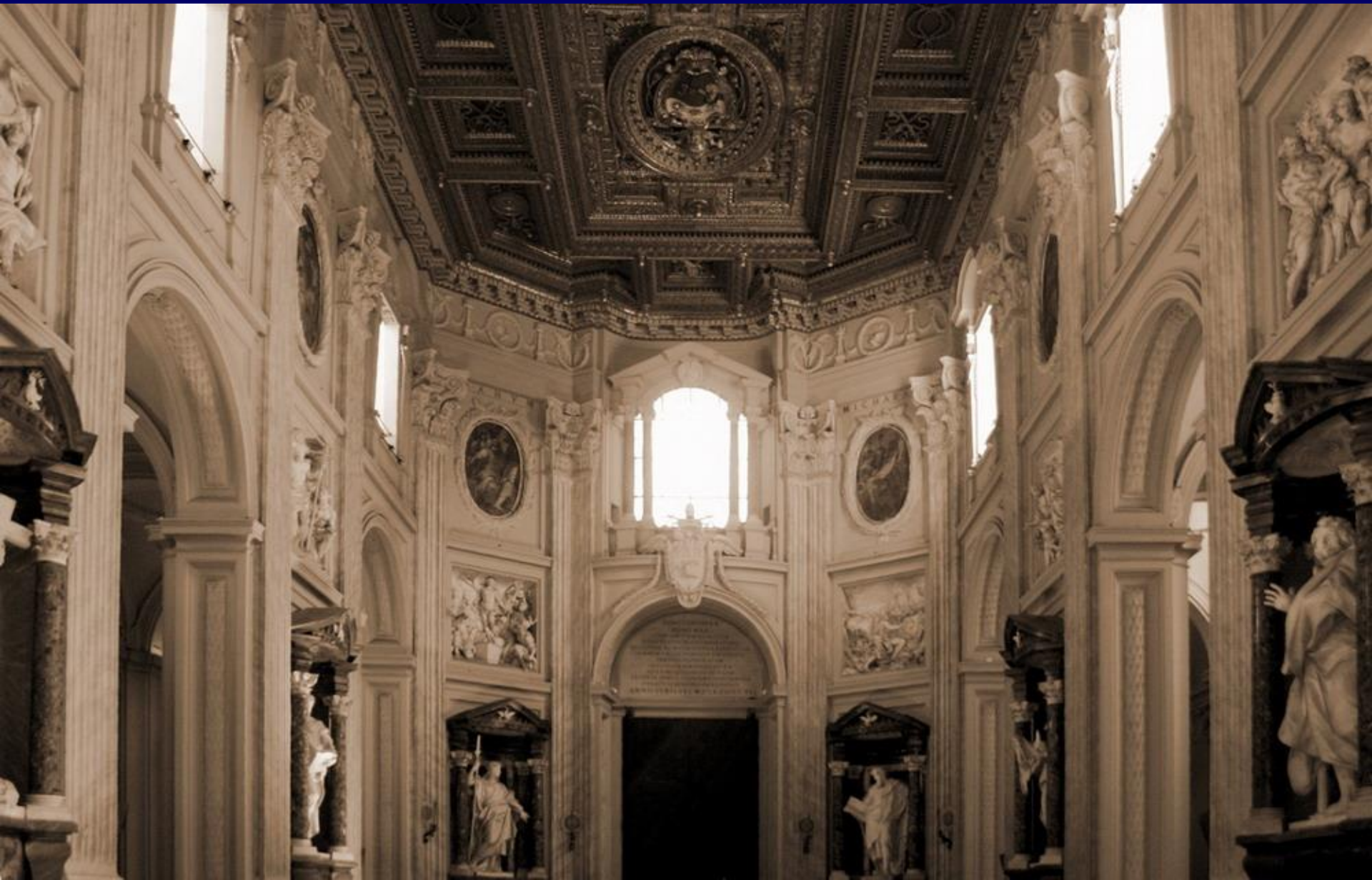
*Sacris hoc nuntio populo benedicit, omnis
A fideles Petri in genti ipsi vixit*

*Propheta sic summi benedictio color actibus
Hic cunctis signatit dominus ante vultu*

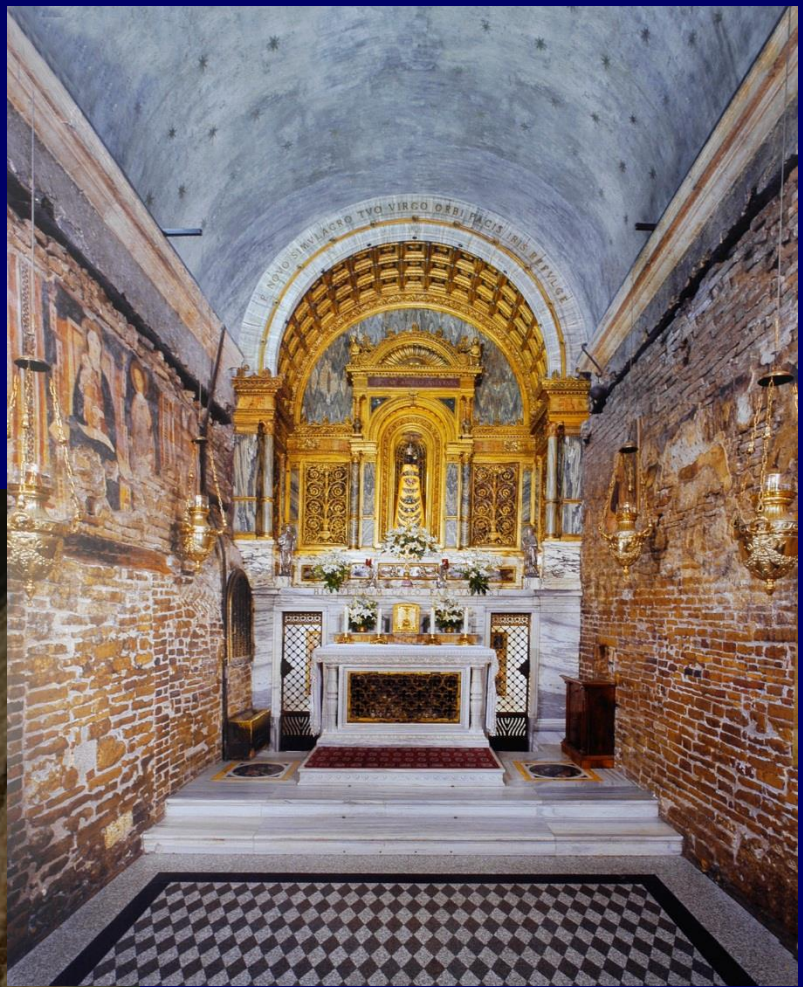

Obelisk
(old position)

Proč vznikla památková péče?

- Konkrétně:
 - Vnímání památek jako národního bohatství a znaku národní identity
 - Destruktivní zásahy státu (u nás Josefinské reformy)
 - Ničivé účinky rostoucí ekonomiky (zejména v Praze)
- Obecně:
 - Dokončení transformace vlastnických práv a růst nových investičních možností
 - Růst tempa hospodářství a rostoucí konkurence
 - Růst urbanizace, nové standardy bydlení a dopravy
 - Rostoucí vliv státní byrokracie

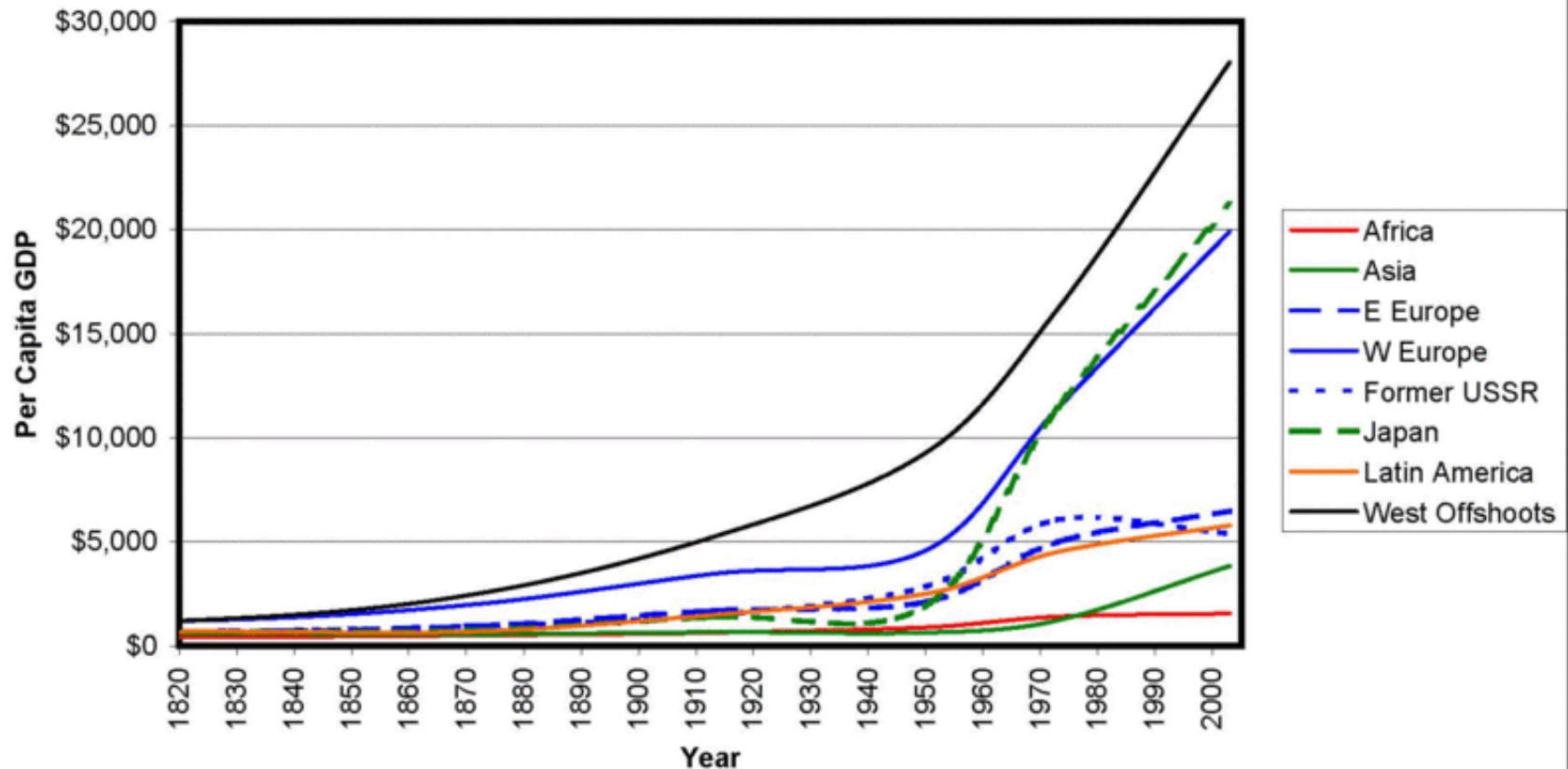
Proč vznikla památková péče - pokračování

- Vnímání památek jako znaku národního bohatství a znaku národní identity
- Destruktivní zásahy státu - Josefinské reformy

Vlastnická práva, růst investičních možností, dokončení transformace vlastnických práv

Per Capita GDP by World Region 1820 - 2003 (1990 International Dollars)

Source: Angus Maddison. "Contours of the World Economy, 1-2030 AD: Essays in Macro-Economic History." New York: Oxford University Press, 2007. 382.

Proč vznikla památková péče?

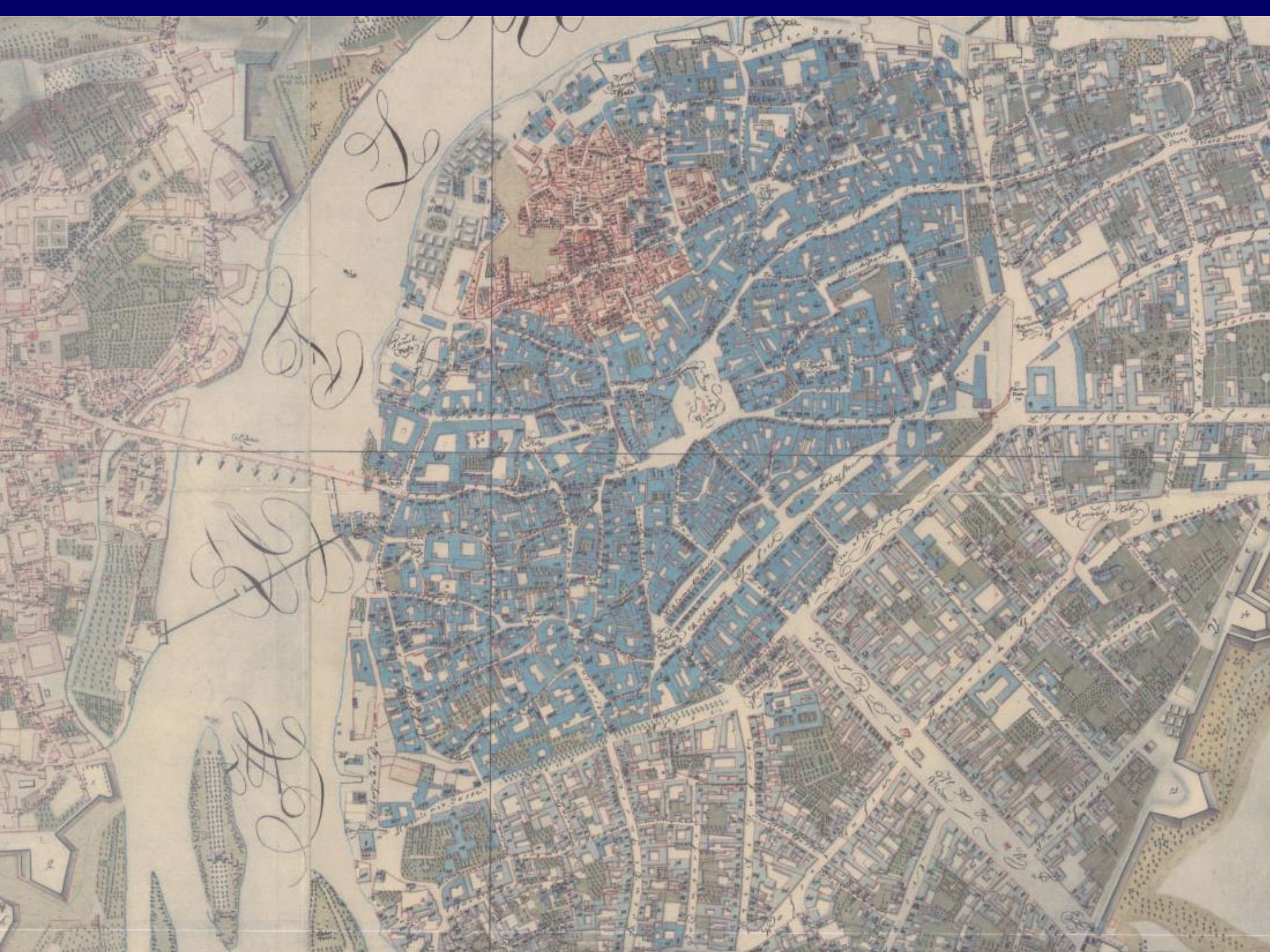
- Rostoucí vliv státní byrokracie
- Růst urbanizace
 - Bourání hradeb
 - Asanace

Praha před asanací - Hustota obyvatel na ha

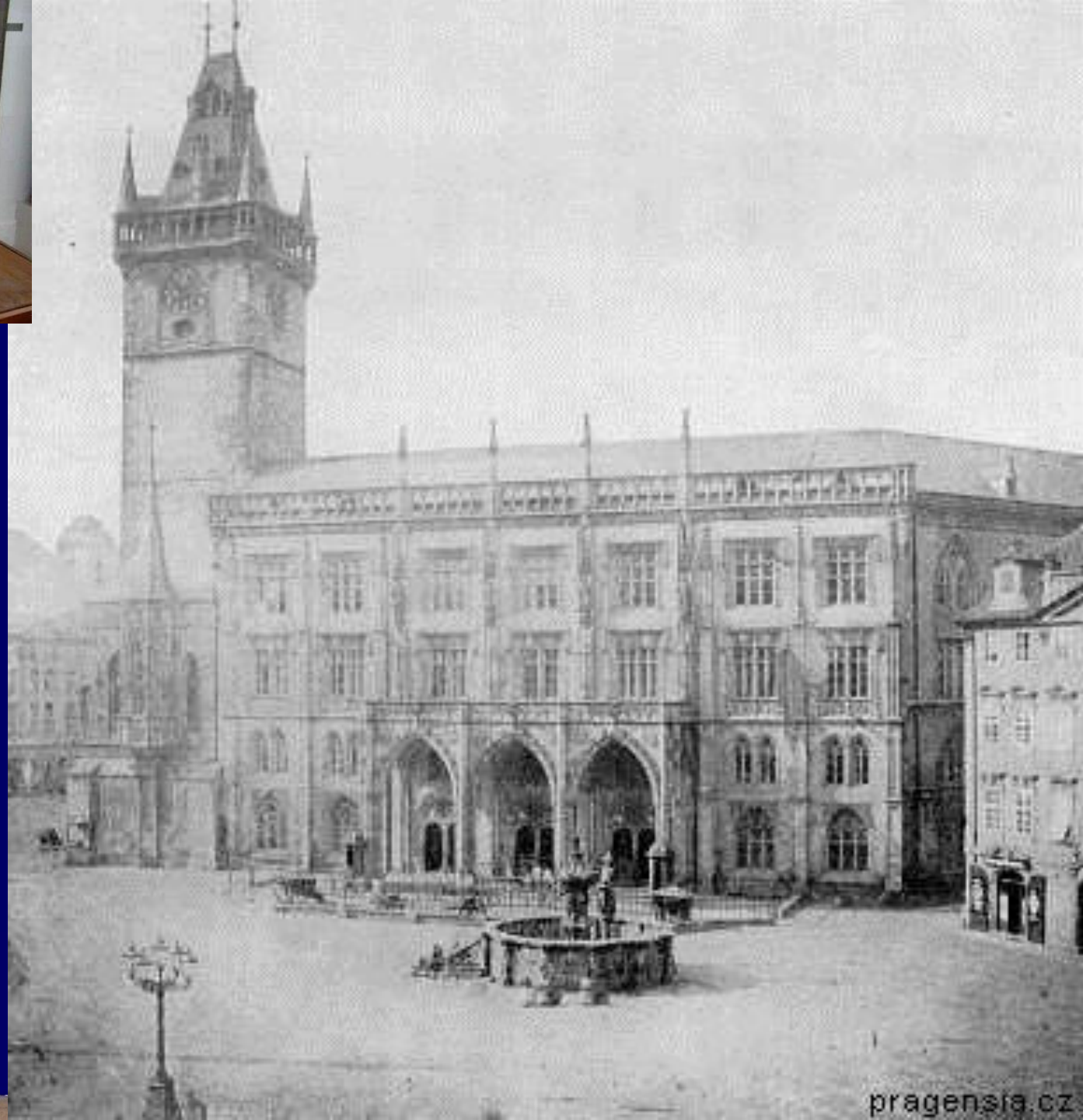
Praha celkem	573,2
Praha I.	644,1
Praha II.	575,9
Praha III.	519,4
Praha IV.	263,2
Praha V.	1821,8
Praha VI.	789,7
Praha VII.	427,5

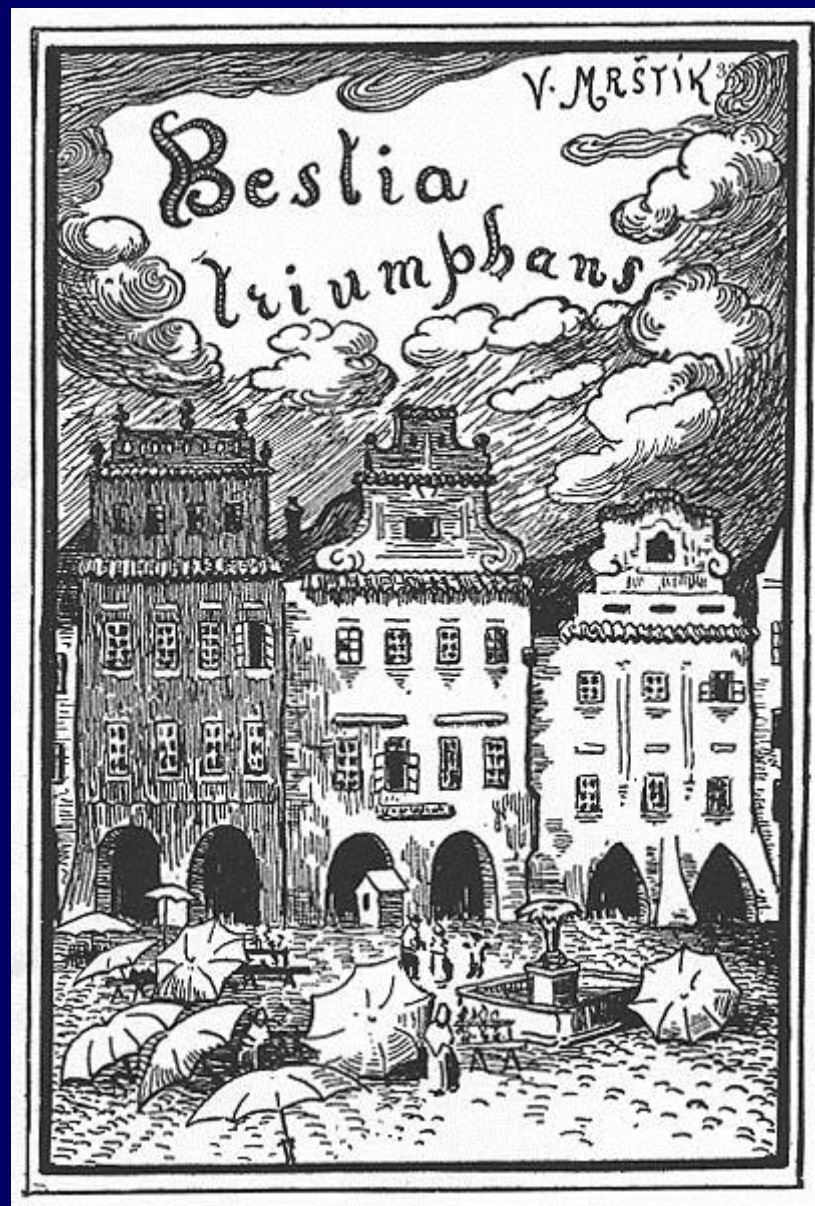
Trasa Uložit

- "Buď tak dobrý, - já tomu nerozumím, já mimo Bráník nikde nebyl, já mimo svůj žurnál jakživ nic nečetl a četl-li jsem, jakobych nečetl, a byl-li jsem kde, jakobych nebyl, - přijď a porad' mě, pomoz, já se dám poučit, vést, já tě poslechnu ve všem, jenom mne pro boha nenech na tom proklatém místě zodpovědnosti, tam všichni na mě prstem ukazují a křičí: hle, Vandal, hle barbar. Zabte ho!,,

- Městský radní dr.Karel Černohorský, když si v Mrštíkově stati přečetl i větu: *"Těžko tu rozsoudit, neúpíme-li posud pod vpádem Hunů, Avarů a divokých asiatských hord, dnes ovšem v jiné, v podstatě ale nijak nezměněné podobě,"* na nejbližší schůzi městské rady 20.března 1897 *"poukázav na útočný článek v Rozhledech učinil návrh, aby kostel sv. Václava byl neodkladně sbořen. Zároveň upozornil na zbytečnost kostelíčka sv. Trojice v Podskalí."*

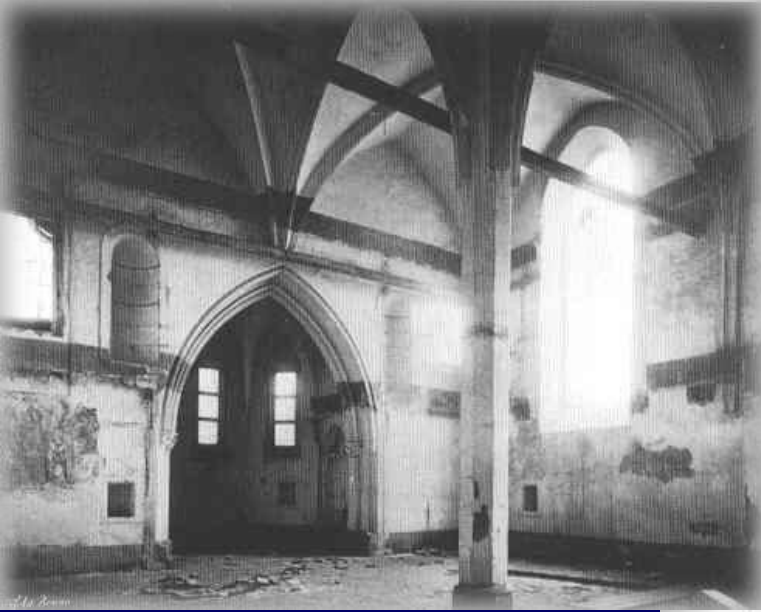

Alois Riegl (1858 – 1905)

- Představitel vídeňské školy dějin umění
- Na sklonku života odchází z univerzity a připravuje podklad pro návrh zákona o památkové péči
- Jako východisko slouží stať *Der moderne Denkmalkultus. Sein Wesen und Entstehung.*

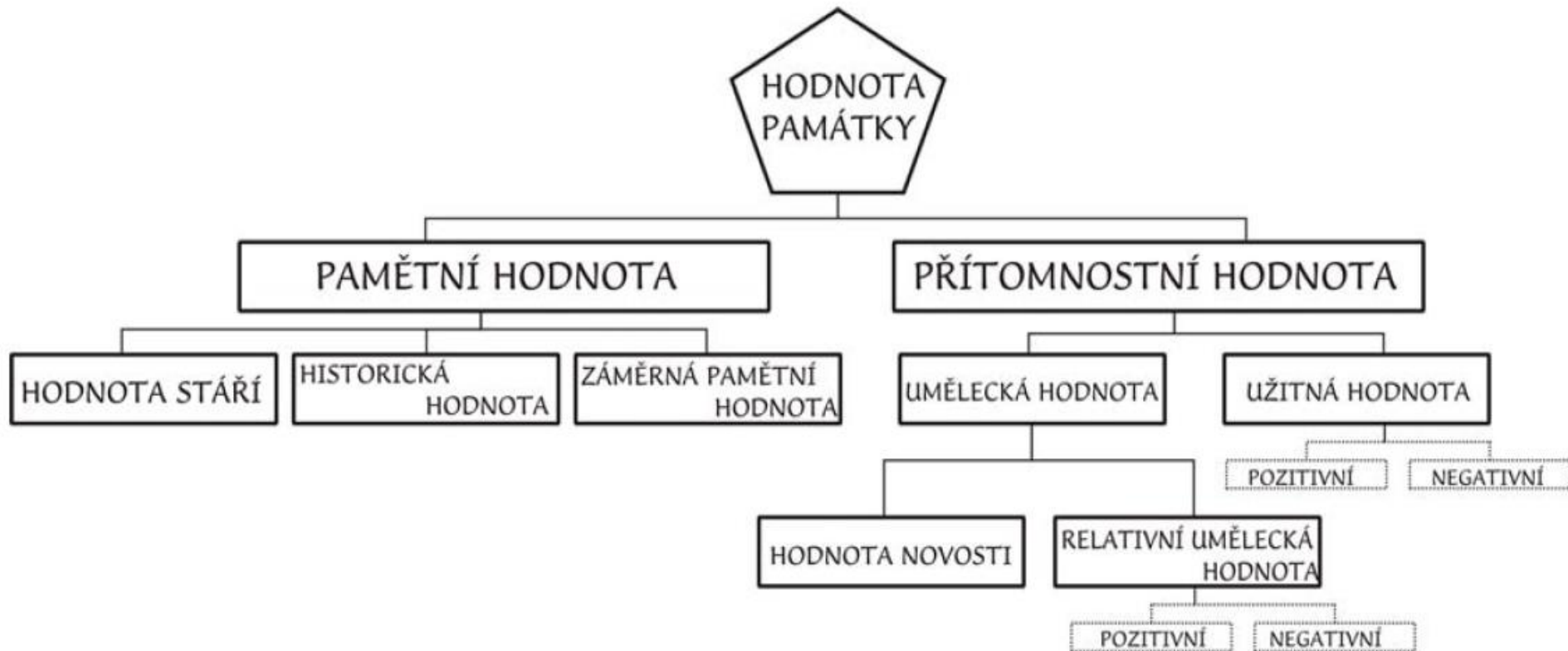
Co je památka?

- Památky záměrné
 - dílo vytvořené s cílem zachovat ... skutky či osudy
- Památky nezáměrné
 - ve své době vznikaly za uspokojením praktických potřeb
.... Nebyly míněny jako památky či doklad budoucím generacím

Hodnota památky

- Moderní kult památek a Rieglova teorie hodnoty památky

Pamětní hodnota

- Hodnota stáří
- Historická hodnota
- Záměrná pamětní hodnota

Přítomnostní hodnota

- Užitná hodnota
 - Pozitivní
 - Negativní
- Umělecká hodnota
 - Hodnota novosti
 - Relativní umělecká hodnota - Pozitivní
 - Negativní

1. Zákony o památkové péči

- Věci staré přirozeně ustupují věcem novým má-li být památka zachována, je třeba aktivně zasáhnout.
- První předpisy o ochraně památek:
 - Předkupní právo státu u nalezených věcí (1776)
 - Zákaz vývozu specifických movitých památek (1818)
 - Předkupní právu státu u věcí vyvážených (1827)
 - Návrh zákona o památkové péči (1898, 1902, 1908, 1911)
 - Kontrola obchodu se starožitnostmi (1913)
- První organizace památkové péče:
 - Centrální komise pro výzkum a zachování stavebních památek (1850)
 - Klub za starou Prahu

Centrální komise pro výzkum a zachování stavebních památek

- Zřízena 31.12.1850
- Úkolem zkoumání památek, klasifikace a určování jejich hodnoty
- Komise mohla vydat doporučení o subvencování dané památky
- Komise řízena prezidentem
 - Památková rada – poradní orgán
 - Státní památkový úřad – odborná instituce

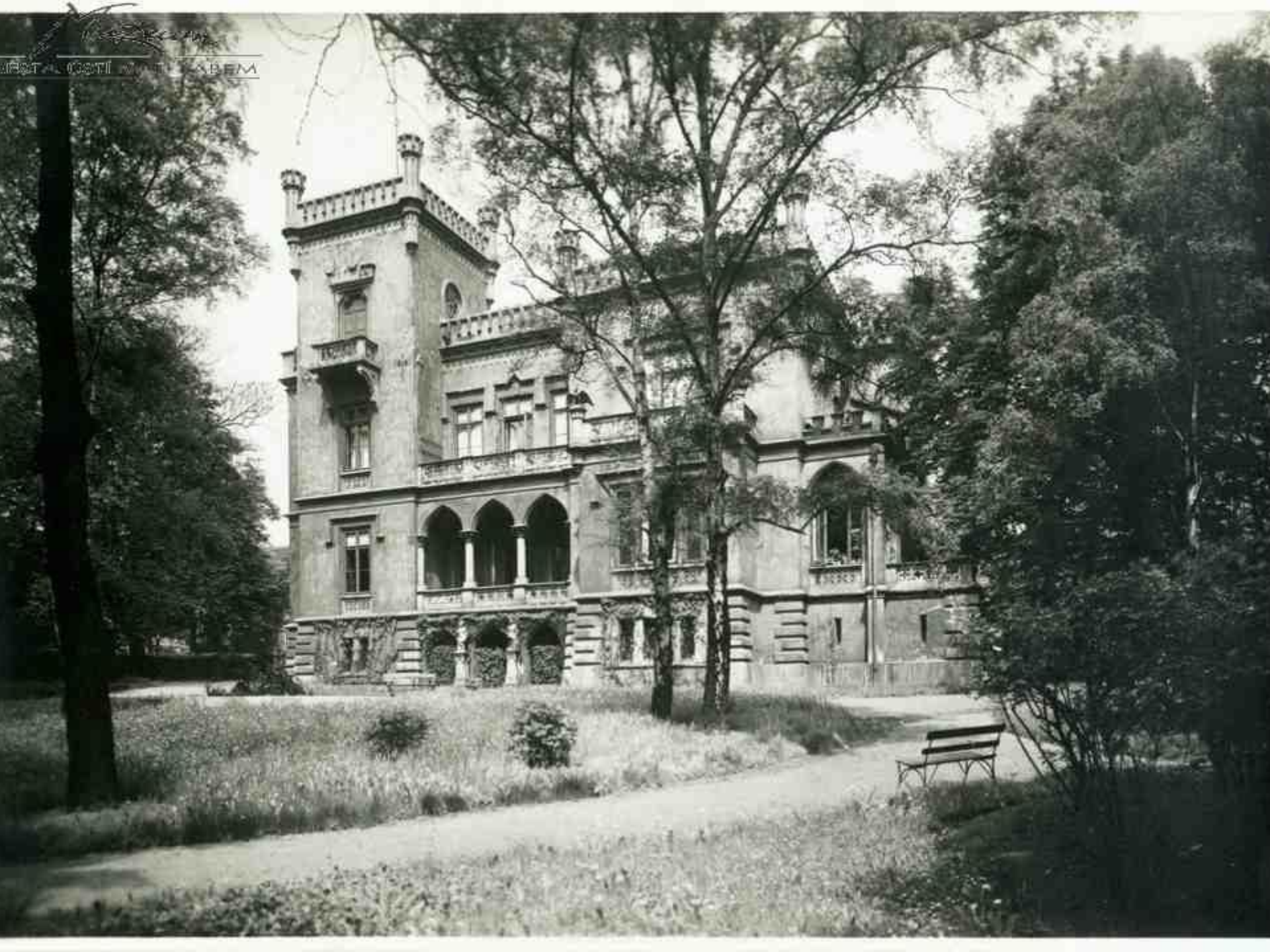

Návrh zákona o památkové péči

- Ochrana památek prostřednictvím politických úřadů, které měly být vázány odborným posudkem památkových úřadů
- Likvidace, prodej a zastavení památek jen se souhlasem Ministerstva kultu a vyučování
- Možnost vyvlastnění památky
- Pozitivní motivace – v případě odstoupení od nevhodné přestavby památky možnost osvobození od činžovní a domovní daně na 12 let
- Povinnosti nálezce archeologické památky
- Sankce – peněžité tresty, v závažných případech trest podle trestního zákona

- Zákon nebyl přijat

20705N

SOX stavební s.r.o.

